

Pædagogisk læreplan for Rårup Børnehus og Idrætsbørnehaven Skjold Udarbejdet i 2020 – Revideret 2023

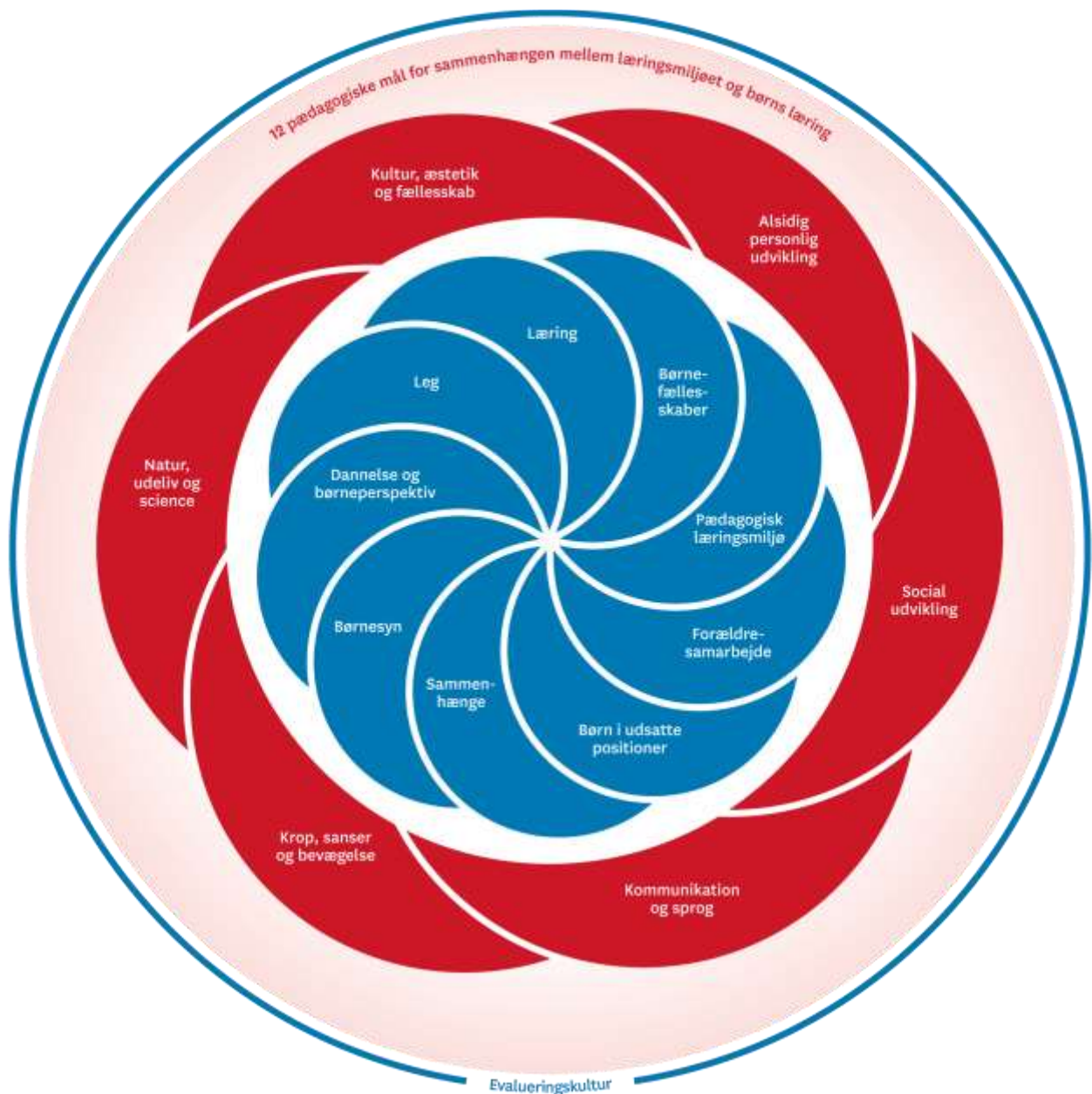

Rårup Børnehus
- individ & fællesskab

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Rårup/Skjold Fællesinstitution består af de to huse Rårup Børnehus og Idrætsbørnehaven Skjold. Begge huse er beliggende i små lokalsamfund, ca. 4 km fra hinanden.

Rårup Børnehus er en integreret institution som i 2020 blev certificering til Sangglad Institution. Det betyder, at vi i høj grad benytter sang, musik og bevægelse i hverdagens rutiner, aktiviteter og højtider og herigennem skaber sangglæde, samhørighed og fællesskab børnene imellem.

Rårup Børnehus modtager børn i alderen 0-6 år fordelt på en vuggestuegruppe og to børnehavegrupper. Børnehuset har god plads - vi råder over et hus i 2 etager med tilhørende legeplads og have. Der udover benytter vi i høj grad lokalområdet fx hallen, skoven og kirkecentret.

Idrætsbørnehaven Skjold er en certificeret idrætsbørnehave. Det betyder, at vi benytter pædagogisk idræt, leg og bevægelse som metode i alle hverdagens rutiner og aktiviteter, og vores personale er kvalificeret til at benytte idræt, leg og bevægelse i deres pædagogiske arbejde. Bevægelsesglæde hos børn og personale er i fokus, når vi planlægge, gennemfører og evaluerer den pædagogiske hverdag og aktiviteter.

Idrætsbørnehaven har madordning med eget køkken. Rårup Børnehus har også madordning og modtager maden fra Skjold. Vores madordning følger Fødevarestyrelsens anbefalinger til vuggestue og børnehave, og vi bestræber os på at bruge danske råvarer i sæson. Børn og personale spiser måltiderne sammen, og i den forbindelse har personalet fokus på madmod og madglæde.

Idrætsbørnehaven modtager børn i alderen 0-6 år fordelt på en vuggestuegruppe og to børnehavegrupper. Inde som ude er der god plads til bevægelse og fysiske aktiviteter, og vi har egen gymnastiksal. Derudover tager børnehaven i svømmehallen hver anden uge i sommerperioden.

Begge huse er stueopdelte med fast tilknyttet personale – det er med til at sikre et stort kendskab til det enkelte barn og dets familie. Det enkelte barn får tilknyttet en primærpædagog ved opstart.

De to huse samarbejder på tværs fx besøger vi hinandens huse i forbindelse med feriepasning og arrangementer, og vi tager på fælles ture.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn og børneperspektiv:

- Alle børn har betydning og skal opleve at være **værdifulde**
- **Børns ressourcer** ses og der værnes om deres forskelligheder og ret til at udvikle sig forskelligt
- Gennem relationen understøttes alle børns **selvstændighed** og **initiativ**, og samtidig med skal de have den **nærvær** og **omsorg**, som de har brug for
- **Alle børn har en stemme**. Børn skal føle sig set og forstået, og at de har værdi i fællesskabet.

Dannelse og Læring

- Børn skal opleve sig som **aktive medskaber** af egen læring og udvikling
- Læring handler ikke alene om at tilegne sig faktuel viden, men også om forankringen af **værdier** og viden i barnets personlighed. Her arbejdes bl.a. med KLAR til Læring
- Børns læring foregår med kroppen og med sanser, såvel som i tanke og tale. **Børn lærer gennem sociale interaktioner, ved at undre sig, opleve nyt og afprøve.**
- Børnene skal opleve at være aktiv deltagende i et **demokrati**
- Børns grundlæggende **nysgerrighed og lyst til at lære** skal understøttes

Leg og børnefællesskaber

- **Børns leg** respekteres og anerkendes som en vigtig læringsform.
- Der skabes rammer, der understøtter børns spontane og selvorganiserede lege, og der er samtidig blik for at skabe **legefællesskaber**, hvor alle børn trives
- Børn skal indgå i et **socialt fællesskab** sammen med andre børn og voksne, hvor relationen styrker og udvikler børnenes personlige, sociale og faglige kompetencer
- Der er plads til det **enkelte barns** initiativ og deltagelse, men også til, at barnet kan begå sig i verden med **indlevelse** i og **forståelse** for andre.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

Vi har fokus på ressourcerne. Det er vigtigt for os, at der bliver set individuelt på hvert enkelt barn, samtidigt med at alle har muligheden for at blive inkluderet i de fællesskaber, der opstår eller skabes i institutionen. Vi arbejder ud fra differentierede fællesskaber - og vi tror på, "at sammen kan vi mere end den enkelte selv"

Omsorg og nærvær er vores fundament og vores faglige fokus er det relationelle, både indbyrdes mellem børnene og børn-voksne. Vi arbejder hele tiden med de gode omgangsformer (KLAR til Læring) og måden vi er sammen på. Vi deler os i små grupper i løbet af hele dagen for at skabe nærvær og fordybelse og udvikle relationer og venskaber

Også på tværs af vores to huse er vi af og til samlet bl.a. til samspasning og arbejdet fælles med de kommende skolebørn – så de inden skolestart har kendskab og relationer til hinanden.

I hverdagens aktiviteter inddrager vi børnenes perspektiver, ideer og ønsker fx forslag til aktiviteter eller at vi følger børnenes fantasi i legene. Ved voksnes gode ideer forsøger vi at klarlægge børnenes perspektiv inden evt. udførelse. Vi inddrager løbende børnene i evaluering, som er med til at give et øjebliksbillede fx ift trivsel, aktiviteter og relationer i institutionen.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Læringsmiljø:

- Læringsmiljøerne skal tage højde for, at børns udvikling og læring sker i **mangfoldige processer** gennem en vekslende mellem børnenes egne igangsatte **lege, voksenstyrede** aktiviteter og hverdagens **rutiner**
- Læringsmiljøerne skal være **trygge og alsidige**, som fremmer en **eksperimenterende** tilgang, og som giver lyst og mod til at lære mere, men som også giver plads til at blive udfordret, famle og fejle
- Læringsmiljøerne skal tage udgangspunkt i **børnenes perspektiv**, hvor deres ideer, meninger og oplevelser inddrages, men hvor vi også varetager **børnenes interesser og tarv**.
- Der skal skabes **differentierede læringsmiljøer** – både de fysiske og de faglige rammer
- De voksnes adfærd og relation understøtter børnenes læreproces - uanset om det er leg, aktiviteter eller hverdagens rutiner. Det er **måden vi er sammen med børnene på** – som er afgørende.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

I vores huse arbejder vi i små grupper så ofte det er muligt. Vi har mange "rum" både inde, ude og i rummet og vi sørger for at benytte os af dem hele dagen. Måske skal man som forældre hente på legepladsen i vintermånederne – også i det hyggelige mørke sidst på eftermiddagen – eller i skoven, når gruppen har valgt at udforske skoven det meste af dagen.

Arbejdet i de små børnegrupper justeres løbende fx med flere børn, da vi har for øje at børnene også skal kunne indgå i større grupper fx i forbindelse med skole og fritidsaktiviteter.

Vi betragter vores daglige rutiner som pædagogiske læringsmiljøer og arbejder fx med selvhjulpethed og mestring i garderoben og i forbindelse med måltider. Dette ses bl.a. i vores vision for mad og måltider, som kan læses på vores hjemmesider.

Vores daglige arbejde tager udgangspunkt i Hedensted Kommunes politikker og KLAR til Læring. Disse henviser vi til via vores hjemmesider.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud:

- Forældre er vigtige og afgørende personer for deres børns trivsel og udvikling. Derfor arbejdes der hele tiden på et godt og **forpligtende** samarbejde med forældrene, hvor der er **gensidig respekt** for hinanden.
- Barnets **forældre skal inddrages og involveres** i dagtilbuddets arbejde, og understøtte stimulerende hjemmelæringsmiljøer. Det sker gennem et samarbejde, der tager afsæt i den enkelte familie, hvor familiens ressourcer bringes i spil – og hvor forældre og dagtilbud i fællesskab drøfter hvordan barnets læring, udvikling og trivsel kan fremmes.
- **KLAR til Læring** understreger vigtigheden af, at vi har et **tæt samarbejde** med forældrene

Børns trivsel, læring og udvikling er et fælles ansvar og sammen skabes de bedste rammer for børn. Fordi **forældre gør en forskel.**

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

Vi samarbejder tæt med forældrene om deres børn. Inden vuggestuebørn starter hos os, tilbyder vi i samarbejde med sundhedsplejesken et hjemmebesøg, hvor forældrene fortæller om deres barn, deres forventninger til os og om familiens værdier og normer.

I hverdagen vægter vi en ærlig og kærlig dialog højt. Vi tilbyder samtaler i løbet af barnets tid hos os (ud fra dialogprofiler udfyldt af forældre og personale), og herudfra taler vi om barnets styrker, udviklingspotentiale, og hvordan vi og forældre bedst mulig understøtter dette.

Forældre er altid velkommen til at deltage i hverdagen eller tage med os på ture – og der i gennem få et indblik i det pædagogiske arbejde og samspillet i børnegruppen.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn kan af forskellige grunde være i en udsat position af kortere eller længere varighed. I Læring arbejdes der med **børnelinealen** (et refleksionsværktøj som bl.a. giver overblik over handlemuligheder), og hvor fokus er på at fremme trivsel for alle børn. Alle børn skal opleve at være i og forblive i grønne positioner – **'Stay green'**. Derfor samarbejder det pædagogiske personale med andre tværfaglige samarbejdspartnere, så der sker en **rettidig** indsats i forhold til børn i udsatte positioner. Samtidig med arbejdes der med **mangfoldige fællesskaber**, hvor der er fokus på børns ressourcer og der værnes om deres forskelligheder.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

Børn kan være i udsat position i kortere eller længere varighed. Igennem den ærlige og kærlige dialog lytter vi, støtter og guider forældrene – enten i konkrete eksempler fra deres hverdag med børnene, henviser til kommunale kurser og tilbud eller inddrager vores tværfaglige samarbejdspartnere.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Alle børn har brug for at der skabes **sammenhæng** i forbindelse med overgange. Dagtilbud arbejder sammen med skolen om at **forbinde de to arenaer** i brobygningen. Målet er, at børnene får et **godt kendskab** til skolen og SFO'en – både de fysiske rammer, personale og børn. Det betyder at personalet, i både dagtilbud og skole, har fokus på at **skabe sammenhæng mellem kultur og indhold** de to steder. Men også at sikre, at det kendskab og den viden, der allerede er omkring barnet, bruges i barnets videre færd.

Dagtilbuddet støtter og styrker børnenes sociale, personlige og faglige færdigheder, bl.a. gennem **KLAR til Læring og de seks læreplanstemaer**.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

De kommende skolebørn laver løbende aktiviteter sammen året inden de starter i bro. Dette samarbejde intensiveres de sidste fire måneder frem mod overgang til brobygning. Indholdet tager udgangspunkt i børnegruppens dynamik, relationerne i børnefællesskabet, børnenes perspektiv og husenes særlige kendetegn - med fokus på skoleforberedende aktiviteter såsom samling, fælleslege, at lytte til hinanden, modtage en kollektiv besked og demokrati, ansvar og medbestemmelse. Det kan fx være cirkusforestilling, X-factor eller MGP – vi gør ofte brug af video i den forbindelse, hvor vi optager forestillingen, og viser den for forældrene og søskende.

Børn får kendskab til hinanden på tværs af husene fra de starter hos os fx i forbindelse med fælles ture, besøg hos hinanden samt feriepasning på skift i husene – hvor der er mulighed for at børn danner nye venskaber.

De kommende skolebørn fra begge huse besøger hinanden i husene i løbet af efteråret. Hvert hus arrangerer aktiviteter med fokus på hhv. sang og musik eller idræt, leg og bevægelse, hvor børnene får endnu større kendskab til hinanden.

Da vores to huse modtager børn fra et stort opland, leverer vi også børn til mange skoler i området. Kommende skolebørn til distriktsskolen besøger den ad forskellige omgange bl.a. løbende som en pædagogisk aktivitet i gymnastiksalen eller leg på legepladsen. På udvalgte eftermiddage i foråret bytter vi medarbejder med børnehaveklasselederen dvs børnehaveklasselederen laver aktiviteter med skolebørnene i deres vante rammer hos os, mens vi sender en medarbejder på skolen. Børn, der skal starte på andre skoler end distriktsskolen og tilbydes at besøge skolen med en ven og medarbejder.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Begge huse bruger lokalområdet, og de forskellige institutioner, der er tæt på.

Sammen med skolerne samarbejder vi om udendørsarealerne fx har skolen i forbindelse med det ene hus gymnastiksal, løbebane, indianersti (en lille skovsti) og juletræer, som vi også benytter som læringsmiljøer. I det andet hus samarbejder vi med skolen om gymnastiksalen og med hallen om at benytte deres faciliteter.

Vi besøger kirken og går ture igennem kirkegården. Ligeledes benytter vi haven ved kirkecentret.

Ildrætsbørnehaven tager hver anden uge i svømmehallen i Hornsyld Idrætscenter, hvor der er plads til leg og bevægelse i vandet. Det er et andet læringsmiljø end vi er vant til, og vi ser ofte nye sider af børnenes kompetencer fx modet til at være i vandet eller hoppe fra vippen. Børn, der er gode til at cykle på legepladsen, kan have brug for en hjælpende hånd fra venner eller de voksne, når de skal i vandet. Og det barn der hjælper kan være stærk i det våde element og have brug for et skub på cyklen på legepladsen. Børnene lærer forskellige sider om sig selv og hinanden. (Vi har haft pause igennem en længere periode pga ombygning af svømmehallen)

Vi har etableret et samarbejde med Rårup og Omegns Lokalråd, hvor forældrebestyrelsen og Lokalrådet har søgt fonde til 2 ladcykler – en til hvert hus. Fondene har godkendt ansøgningen, og cyklerne skal herefter indkøbes. Cyklerne skal bruges til (længere) ture ud af huset, hvor lokalområdet udforskes, plejehjemmet besøges, vi cykler forbi børnenes bopæl, og måske kan en lille gruppe besøge hinandens huse eller tage på fælles tur i lokalområdet.

De kommende skolebørn tager på bustur sammen i lokalområdet.

Husene har aftaler med indbyggere i lokalområdet, fx om at må benytte deres haver til leg, udforske deres marker mv

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi sikrer et godt psykisk børnemiljø bl.a. ved at arbejde med relationerne mellem børnene, børn og voksne og de små børnefællesskaber. Når de voksne deltager i børnenes lege kan vi støtte børnene i at lytte til hinanden, forhandle i legen, løse konflikter og fremhæve børnenes styrker. De voksne er rollemodeller fx i den måde vi taler til hinanden og hvordan vi viser omsorg med vores kropssprog.

Børnene bliver præsenteret for mange forskellige kreative processer, og vi er i større grad begyndt at bruge uderummet og naturen til de kreative processer (hvor vi tidligere har tænkt de kreative processer som aktiviteter indenfor). Kreative elementer bliver taget med ud i naturen og børnene undersøger og eksperimenterer fx hvordan de kan male udenfor – med andre underlag, naturens egne ”pensler” mv

Vores indretning af rummene tager udgangspunkt i hhv. idræt, leg og bevægelse og musik og bevægelse. Vi sørger for at vores pædagogiske retninger er synlige rent fysisk og at de giver mulighed for udvikling og læring. I vores hverdag og indretning tager vi også højde for at der er tid og plads til at slappe af fx igennem musik, yoga, bøger mv. Det er også muligt at sove til middag.

Rummene indretning kan ændre sig i takt med ændringer i børnegruppens behov eller hvordan børnene bruger de forskellige områder. Børnene bliver inddraget i processerne fx hvis et legeområde skal ændre karakter hvor de bliver spurgt til deres ønsker for det nye legeområde. Vi har for nylig lavet et nyt grupperum (hvor pladsen ikke tidligere havde været brugt) og børnegruppen er flyttet ind uden at rummene var færdige. De er i stedet med til at indtage rummet og gøre det til deres.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores huse er opdelt i aldersintegrerede grupper med fast tilknyttet voksne. I den tid barnet er hos os, skal det opleve at blive mødt af imødekomende, nære, omsorgsfulde og forudsigelige voksne, der i takt med at barnet føler sig tryk, støtter barnet i at udforske sig selv, hinanden og omverdenen. Hele personalet har fokus på relationer – både børnenes indbyrdes relationer og egne relationer til børnene – og arbejder kontinuerligt med disse. Personalet er "i øjenhøjde" med børnene – dvs de er der, hvor børnene er, de deltager i lege og er bevidste om deres positionering ift legens og det enkelte barns udvikling. Derigennem får barnet mulighed for at indgå i forskellige meningsfulde og udviklende fællesskaber.

Alle børn har lige deltagelsesmuligheder. Derfor tager vi udgangspunkt i det enkelte barns nærmeste udviklingszone og tilpasser vores læringsmiljøer og aktiviteter herefter.

I institutionen er der fokus på selvhjulpethed fx i garderoben, i forbindelse med måltider og ved toiletbesøg. De voksne guider og hjælper barnet til små succeser. Børnene inddrages i hverdagens praktiske gøremål og rutiner fx omkring spisning og rengøring af legetøj og oplever derigennem at være en vigtig del af vores fællesskab.

Personalet tager i hverdagen udgangspunkt i Hedensted Kommunes 7 kompetencer i KLAR til Læring, og støtter barnet i den løbende udvikling af disse kompetencer.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I vores læringsmiljøer er der plads til leg – både der hvor børn gerne vil lege uforstyrret, der hvor legen kræver plads, bevægelseslege mv. Der er tid til fordybelse i legen/aktiviteten, og vi forsøger at indrette vores hverdag, hvor vi ikke ”hænger os” i tiden eller skal skynde os for at nå noget. Vi oplever, at vi i langt højere grad kan følge børnenes spor og udforske omverdenen sammen med børnene, når vi tager os tid.

Hele personalet har fokus på relationer og understøtter børnenes relationer i børnefællesskaberne. Personalet er ”i øjenhøjde” med børnene – dvs de er der hvor børnene er, de deltager i lege og er bevidste om deres positionering i legens og det enkelte barns udvikling. Personalet veksler mellem at gå foran, ved siden af og bagved i børns lege. Vi har fokus på gruppedynamikker hvor alle børn trives og udvikler sig i forpligtende fællesskaber.

For at udvikle børns empati, arbejder vi med følelser. Ved de helt små børn spejler vi deres mimik og italesætter det. I takt med at børnene bliver ældre, sætter vi ord på det vi ser eller hører fx i en konflikt og inddrager børnenes perspektiver i konfliktløsningen.

Vi belyser de enkelte børns kompetencer i gruppen, så børnene får øjnene op for hinandens kompetencer fx i legen.

Når vores aldersintegrerede grupper modtager nye børn eller ændrer sig markant fx når de kommende skolebørn starter i brobygning, arbejder den enkelte gruppe særligt med børnefællesskabet og hjælper evt nye børn ind i dette.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alle børn sprogstimuleres ud fra deres nærmeste udviklingszone – og vores fokus er, at børn skal forstå sig selv, hinanden og deres omverden. I vuggestuen aflæser vi børnenes mimik, tegn og kropssprog, for bedre at kunne forstå dem. Vi benytter også enkelte babytegn for at hjælpe børnene med at kunne gøre sig forståelig fx ifm måltidet.

Personalet understøtter også børnenes udvikling igennem voksenstyrede aktiviteter: Det kan være rytmik, sanglege, dialogisk læsning, rim og remser, historiefortælling, læseleg, sprogspil mv. Vi sætter ord på hvad børnene gør, det der sker omkring os og gentager det der bliver sagt – evt med et nyt ord.

Vi snakker om ords betydning og sangenes indhold. Vi kobler ofte sang på vores handlinger og det der sker fx hvad vi ser på vores tur.

Vi sprogvurderer alle børn ved 2 år og 3 år og ved de børn som ikke er alderssvarende sprogligt, udarbejdes handleplan, og vi laver målrettet sprogstimulerende aktiviteter.

Vi samarbejder med vores logo pæd. ift det enkelte barn og børns generelle sproglige udvikling og sprogstimulering. Vores logo pæd. har tilstedeværelsestid (ca en gang om måneden) i begge huse. Her er der mulighed for sparring omkring barnets udvikling – både som forældre og personale.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Idrætsbørnehaven Skjold er en certificeret idrætsbørnehave. Det betyder, at vi benytter pædagogisk idræt, leg og bevægelse som metode i hverdagens rutiner og aktiviteter, og vores personale er kvalificeret til at benytte idræt, leg og bevægelse i deres pædagogiske arbejde. Og i Rårup Børnehus benytter vi rytmik, sang/musik og bevægelse som metode.

Bevægelsesglæde hos børn og personale er i fokus, når vi planlægger, gennemfører og evaluerer den pædagogiske hverdag og aktiviteter.

Personalet er bevidste om deres egen rolle i forbindelse med børns kropslige udfoldelse og skifter mellem forskellige positioner i legen/aktiviteten. Går de forrest og i gangsætter en ny bevægelsesleg, følger de børnenes spor og udforsker omgivelserne sammen, støtter de det enkelte barn til at turde noget nyt eller observerer de legen, klar til at træde til når behovet opstår.

Vores læringsmiljøer – ude som inde – opfordrer til bevægelse, og de enkelte stuer bruger områderne på skift for at sikre at alle børn bliver præsenteret for og udforsker forskellige underlag, aktiviteter og legeredskaber. Fx er der skolegården, hvor der kan cykles, haven hvor der kan klatres, gynger og rutsjebaner på legepladsen. Vi bruger naturen og lokalområdet som et ekstra varieret læringsmiljø, hvor vi møder andre former for natur og distancer. Vi tilrettelægger også aktiviteter, der opfordrer til afslapning og ro fx pauser liggende på et tæppe i skoven eller yoga i gymnastiksalen.

Begge huse har muligheden for at benytte idrætsfaciliteter fx gymnastiksal/hal og svømmehal (Skjold).

Hverdagens rutiner indbyder til stimulering af sanser og kropsbevidsthed fx omkring måltidet og bleskift/toiletbesøg. Og med fokus på selvhjulpethed får barnet lov til at gøre det, barnet selv kan fx kravle op på bænken og hænge jakken på plads.

I begge huse tilbydes forældrene en motorikscreening (udføres af husets motorikansvarlige) af deres barn omkring 3½ år bl.a. med fokus på bevægelsesmønstre og automatisering. Forældrene orienteres om screeningen ved 3½ års samtalen af primær pædagogen – ved motoriske udfordringer deltager husets motorikansvarlig også.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børn udviser interesse og er nysgerrige på naturen, og de har mulighed for at være ude året rundt – de vil smage på det, vi plukker og lede efter dyr, insekter eller biller som bliver studeret i forstørrelsesglas. Vi bruger i langt højere grad uderummet som et læringsrum, og vi har fået et andet syn på hvilke aktiviteter, der er mulighed for udenfor. Uderummet er blevet et læringsrum, hvor der ud over de naturlige sanseoplevelser og grovmotoriske aktiviteter, også er mulighed for fordybelse i kreative og stille aktiviteter fx dialogisk læsning og puslespil.

Vi har rig mulighed for at tage på ture i lokalområdet (hvor der fx er mulighed for ture til åen, søen, skoven, indianerstien, markerne, dyrene mv) og vi kan tage naturen med hjem på vores legepladser og huse. Fx når vi plukker pærer ved bondegården, samler kastanjer i skoven, kaster med blade, finder sten, plukker blomster/korn mv.

Vi følger årstidernes gang. I foråret finder vi forårstegn, vi sætter kartofler til spiring, sår blomster og grøntsager i vores plantekasser. Om sommeren ser vi på skygger, smager på jordbærrene, finder kartofler i jorden, kigger på mejertærskeren, der høster eller plukker bær fra buskene i køkkenhaven – vi tager det med tilbage til vores køkken (produktion) og vores ”madmor” laver pizza eller kompot. I efteråret afslutter vi vores ”fra jord til bord”-forløb med en høstfest. Om efteråret hopper vi i vandpytter, samler blade og mærker vinden i kinderne. Og om vinteren kælker vi (hvis vi er heldige), mærker hvad frosten gør ved sandet i sandkassen og leger med isen på vandpytterne.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det er vigtigt for os, at der er plads til alle uanset personlighed, baggrund eller tidligere erfaringer. Det gælder både børn, forældre og personale. Vi respekterer alles forskellighed, og dermed møder vi også det enkelte barn/familie forskelligt – vores tilgang tager udgangspunkt i den enkeltes behov.

Vi giver barnet mulighed for at indgå i fællesskaber med andre børn, som er anderledes end dem selv fx kunne begå sig i hverdagssituationer, i større sammenhænge i omverdenen (i bussen eller ved stranden) kunne mærke sig selv og give udtryk for behov og grænser (og samtidig respektere andres ret til samme).

Vi har løbende fokus på om børnegruppen ændrer sig, så der er behov for at justere aktiviteter, så alle børn føler sig velkomne og anerkendte i de fællesskaber, de indgår i.

I vores læringsmiljøer bliver børn præsenteret for forskellige materialer og sammen med børnene eksperimenterer vi med anvendelsesmulighederne. Fx kan ubrugt ler tiltænkt juledekorationer, bliver til vulkaner i udbrud eller ler-ansigter på træerne i skoven. Vi genbruger materialer i vores kreative processer. Det kan fx

være mælkekartoner fra køkkenet, kapsler og korkpropper børnene tager med hjemmefra, papkasser og fødevareemballage. Noget bliver brugt i leg, mens andet forvandles til blomster eller skibe i træværkstedet.

I begge huse følger vi årets traditioner og afholder fx påskefrokost, sankt hans og høstgudstjeneste. Børn deltager i forberedelserne og er med til fejringen – det er fælles traditioner som underbygger følelsen af at hører til børnefællesskabet Rårup/Skjold Fællesinstitution.

Der ud over har hvert hus deres egne årlige traditioner, som læner sig op af Sangglad (fx Spil Dansk-ugen) eller pædagogisk idræt (fx Løb langt eller Skjold Games).

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskulturr som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vi kvalificerer ledelse og medarbejdere i at arbejde systematisk med evaluering igennem VIA. Denne kvalificering og viden udbredes til alle medarbejder og i processen med at etablere en systematisk og kontinuerlig evalueringsskulturr, har vi fokus på at anvende og afprøve ny viden i praksis.

Vi arbejder med evaluering i forskellige sammenhænge fx til teammøder, personalemøder og sammen med børn og forældre.

Vi benytter forskellige metoder, når vi skal indsamle data – bl.a. KIDS, praksisfortællinger, forældreundersøgelse, sprogvurderinger, børneinterviews, relations-skemaer, video, motorikscreening og spørgeskemaer. Den valgte metode afhænger af målet.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi har haft fokus på udarbejdelse af den ny styrket læreplan. Vi vil hen af vejen beslutte, hvordan vores læreplan skal evalueres – både blandt børn, forældre og personale. Vi vil tage udgangspunkt i materialerne fra EMU, Danmarks læringsportal.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud